

Znaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno ... 180 K
 mesečno ... 15
 za zased. ozemlje ... 300
 za inozemstvo ... 40c

Dglasi za vsak mm višine
 stolpca (58 mm) ... 2 K
 mali oglasi do 30 mm
 stolpca (58 mm) ... 1.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
 Miklošičeva cesta št. 162,
 Telefon št. 72.

Upravništvo:
 Sodna ulica št. 6,
 Telefon št. 32.

Račun kr. pošt. št. uradn.
 št. 11.842.

Ljubljana, 1. decembra.

Vsak napreden človek se mora veseliti volilnega rezultata v naši državi, ako pogleda na število mandatov, ki so jih v volilnem boju izvojevali klerikalci. Od 419 mandatov odpade na zastopnike rimskega klerikalizma le 24. Največji je klerikalizem v Sloveniji, dasi tudi tu ne dosega niti 40 % vseh mandatov, kajti od 40 mandatov so dobili slovenski klerikalci le 15. V Bosni in Dalmaciji je dobila klerikalna stranka po 3 mandate, kar znači, da je njen položaj med tamošnjimi katolici še veliko neugodnejši kot v Sloveniji. Ako pa upoštevamo v teh dveh provincah tudi še druge konfesije ter število mandatov določenih za te pokrajine, se nam pokaže brezpomembnost klerikalizma v tem večji meri. V Dalmaciji imajo klerikalci od 11 mandatov le 3, v Bosni 3 mandate od 64! Priznati moramo, da je v Bosni in Hercegovini nekatoški element veliko jačji nego katoliški, dasi poslednji ni po številu katolikov mnogo slabši nego v Sloveniji. Naravnost brezupen poraz pa je doživel klerikalizem pri volitvah na Hrvaškem in v Vojvodini. Banovina je dala od 93 mandatov klerikalcem le 3 mandate. In to dežela, v kateri živi skoraj še enkrat toliko katoliškega prebivalstva kot v Sloveniji. V Vojvodini so klerikalci ostali brez mandata!

Prvi poskus slovenskih klerikalcev, osvojiti vso katoliško Jugoslavijo, se je torej popolnoma ponesrečil. Dr. Korošec, ki se je že meseca aprila na shodi zaupnikov SLS v Ljubljani hvalil, da dobi njegova stranka pri volitvah v ustavotvorno skupščino 100 mandatov, se mora zadovoljiti, da pride v zbornico komaj s četrtino števila poslancev, ki ga je prerokoval. Na Hrvaškem, kjer se je zadnji dve leti sistematično organiziralo od sela do sela, od moza do moza, od žene do žene, po preiskovanem vzorcu v Sloveniji, je narod klerikalizem kratkoročno energično odklonil. Kako velike so bile nade klerikalcev v teh pokrajinah in kako visoko so cenili svojo moč, se vidi najbolj iz dejstva, da je dr. Korošec pri poslednji sestavi vlade zahteval za svojo stranko na Hrvaškem, v Bosni in Dalmaciji po dva poverjeništa v pokrajinskih vladah in to prosveto ter socialno skrbstvo. Država je po volilnem rezultatu dokazano, da so bile dr. Koroščeve zahteve popolnoma neupravičena smelost.

Nad vse katastrofalne je za klerikalce poraz v Sloveniji. Na eni strani se vidi, da je slovenska klerikalna stranka definitivno izgubila ravnotežje, čim ji je bil ob prevratu odmaknjen steber dunajskega dvora, avstrijske birokracije in nadmoči avstrijske kršćansko-socialne ter avstrijske klerikalne stranke. Vsa dosedanja moč slovenskih klerikalcev v Jugoslaviji je bazirala na prevari merodajnih faktorjev v državi. Ni nobena tajnost, da je dr. Korošec na beograjskem dvoru in zlasti pri Protiču neprestano operiral s smelimi trditvijo, da reprezentira on slovenski narod in da stoji za SLS več kot 80 odstot vseh slovenskega ljudstva. Še vsem je živo v spominu, da se je na podlagi takih informacij mogel vršiti obisk prestolonaslednika v Sloveniji tako kot se je. 80 odstotkov Slovencev pa so tudi imeli nezvržena pred očmi v Beogradu, ko so delili politično moč v vladi. Protič in drugi politični faktorji, danes lahko vidijo, kako napačno so bili poučeni o razpoloženju naroda v Sloveniji in na Hrvaškem. Obe stranki — zajedničarji in klerikalci — brez katerih se je mislilo, da država sploh obstajati ne more, leže danes zdrobljeni na tleh. Narodni klub je največje težavo rešil 5 mandatov, klerikalci pa v vseh pokrajinah toliko, kolikor so obetali Protiču, da dobe samo v Sloveniji. S tem, da je sedaj dr. Korošcu nemogoče zavzemati pozo, da govori v imenu večine slovenskega naroda, je klerikalna stranka pešisnjena na tisto mesto v državni politiki, ki ji pripada kot eni najmanjših političnih skupin.

Nastop dr. Korošca zadnje dni v Beogradu potrjuje pravilnost naše trditve. Od SLS je dobil izrecen mandat, da se brezobzirno bori za avtonomijo Slovenije. Poverilnice nima še v rokah, že pa zatajuje program svoje stranke in se vdaja političnemu oportunitizmu, da reši za svojo potaplajočo se stranko kar se rešiti da.

Parlamentarna večina za ustavni načrt.

Beograd, 1. decembra. (Izvirno). Takoj po končanih volitvah so se pričela med posameznimi vodilnimi politiki raznih strank posvetovanja o možnosti sestave potrebne parlamentarne večine za novo ustavo. Demokrati so se postavili na čelo tozadevne akcije. Ze iz dosedanjih predrazgovorov sledi, da je parlamentarna večina za bistvene točke ustavnega projekta ministrskega sveta zasigurana. Od strank, ki so zastopane v sedanji vladi sta se radikalna in demokratska že obvezali, pristanek kmetskih skupin je zasiguran pod pogojem, da ustvari ustava garancije za izvedbo agrarne reforme, istotako izjavljajo tudi muslimani, da odobravajo predlagano obliko in ureditev države. Računa se, da bodo za vladni ustavni projekt še tudi druge manjše skupine.

Hrvatska zajednica je kot političen faktor izločena. Oba njena zastopnika v vladi, ministra Drinkovič in Kovačević sta kot nosilca list pri volitvah propadla in se ne udeležujeta več ministrskih sej.

Slovenski klerikalci se nahajajo v silno mučnem položaju. Po svojem avtonomističnem programu ne smejo pristati na vladni ustavni projekt, na drugi strani pa napenjajo vse sile, da bi mogli ostati pri krmilu države. Izgleda pa, da je postala situacija za gospoda Korošca nevezdržna in da bo moral izvajati konsekvence, morajo biti za SLS posebno neprijetne, ker je vsled svojega volilnega poraza izgubila pri dosedanjih zaveznikih ves ugled. V opoziciji pa tudi ne bo našla prijateljev. Edini, ki bi prišel za njo v pomoč, Radič, je velik osebni nasprotnik Korošev, kateri je bil v vladi vedno zagovornik najstrožjega postopanja proti voditelju seljačke stranke. Klerikalci se nahajajo danes že dejansko v politični izolaciji, ki pa nikakor ni „splendid“.

V Beograd so dospeli mnogi politiki in vršijo se neprestane konference in posvetovanja.

Beograd, 1. decembra. (Izvirno). V beograjskih listih odseva pesimizem in se splošno naglašja, da konstituenta ne bo sposobna za delo in da jo bo treba razpuščiti. V merodajnih političnih krogih niso istega mišljenja. Vaš dopisnik se je razgovarjal z odličnim demokratskim članom kabineta, ki je izjavil med drugimi: Radikalna politika, ki je slovela na popolnem nepoznanju razmer v zapadnih pokrajinah države, je povzročila, da so državotvorne stranke izšle iz volitev oslabiljene. Kljub temu pa so stranke, ki stoje na stališču edinstva in napredka države, še vedno dovolj močne, da zasigurajo delo konstituante, ako bo sploh hotela delati. Razprave ministrskega sveta o ustavnem načrtu so pokazale, da med demokratskim in radikalnim stališčem ne obstajajo temeljne razlike. Kakor je imela sedanja vlada samo nalogo, da izvede volitve, tako bo imela nova

Pogled v politično bodočnost sicer še ni jasen, vendar pa se sme smatrati kot gotovo, da državnoopravni program, ki ga je SLS s toliko vehemenco razvijala in zastopala pred volitvami, ostane v njenih arhivih. Uverjeni smo, da bo poraz klerikalcev definitivno preprečil nadaljnji razvoj te za državo sicer zelo opasne politične stranke in da bo ustavotvorna skupščina za vse večne čase sklenila take temelje države, da se bo na njih mogel naš narod v kulturnem, gospodarskem in socialnem oziru popolnoma svobodno razvijati. Klerikalizem je uničeval in pokladal v grob liberalizem tako dolgo, da bodo končno vendarle le napredni ljudje dajali smernice bodočnosti jugoslovenskega naroda.

vlada rešiti samo ustavno vprašanje. Ne vem sicer, kaj mislijo radikalci, upam pa, da bodo sedaj popustljivejši, ker so uvideli, da spravlja pakiranje s skupinami, ki so proti edinstvu države, državo v veliko nevarnost. Vsekakor pa bo treba poskusiti vse, da se omogoči delavostnost ustavodajne skupščine, sicer ne bo drugega izhoda, kakor razpust.

Beograd, 1. decembra. Ministrski predsednik dr. Vesnić je povabil k sebi zastopnike časopisja in jim je pojasnil važnost sedanjega položaja, ki je nastal po volitvah ter jih z ozirom na ta položaj prosil, naj bi sodelovali na to, da se vsi patrijotično čuteči elementi zberu k skupnemu delovanju za državo.

Radici o taktiki svoje stranke.

Zagreb, 1. decembra. Listi objavljajo obširen interview z Radičem glede njegovega postopanja v konstituenti. Radič je izjavil: „Glede naše stranke in njenega sodelovanja v konstituenti bo odločil glavni odbor, ki se sestane dne 7. decembra. Ko smo se udeležili volitev, smo se pravzaprav postavili na legalna tla. Samo narodu priznavamo pravo revolucije, kadar je prislijen k temu, da jo izvede. Ker smo mi pričeli delovati z zakonitimi sredstvi, bomo tudi svoje pristaje odvračali od revolucije. Ostali bomo še nadalje republikanci, ker hočemo interpretirati voljo naroda. V načrtu ustave morajo biti vse tiste institucije, ki dajo državi obliko kmetske države. — Radič je v daljšem govoru izjavil, da je mogoče, da se bo njegova stranka v konstituenti marsikaj tudi sporazumela z drugim strujami. Zastopnikom Hrvatske je treba dati dovoljenje, da si izvolijo bana in da nameščajo hrvatske uradnike in organizirajo upravo. V Beogradu bi morali vse te sklepe in odločbe potrditi. — Radič je pripravljen na sporazum z drugimi strankami, pa tudi na kompromis je pripravljen, samo če se upoštevajo načela seljačke stranke.“

Beograd, 1. decembra. (Izv.) Radikalna „Tribuna“ poroča, da se bodo Bunjevci in muslimani združili z radikalci. Kakor je izvedel naš dopisnik, je ta kombinacija brez podlage.

Vprašanje demisije vlade.

Beograd, 1. decembra. (Izv.) Vlada danes še ni podala demisije iz formalnega razloga, ker volilni rezultati še niso uradno dognani. Računa pa se, da bo novi kabinet sestavljen že do konca tega tedna. Sigurno je, da se v njem zastopniki Hrvatske zajednice ne bodo več nahajali.

Beograd, 1. decembra. (Izv.) Oba ministra Hrvatske zajednice Kovačević in Drinković sta kot nositelja list pri volitvah propadla. Prva poročila iz Dalmacije, da je Drinković izvoljen, so se izkazala kot neistinita. Tudi minister Jojić, ki je kandidiral v Crni gori, ni izvoljen.

Pogreške pri volitvah

Beograd, 1. decembra. (Izv.) V mnogih občinah Vojvodine so dali predsedniki postaviti poleg škripcje za pojedine kandidatne liste, tudi škripcje brez stranke. V občinah, kjer je bilo v take škripcje spuščeni toliko kroglic, da je tangiran rezultat volitev v do tličnem kraju, se bodo voltve v nedeljo ponovile.

Zagreb, 1. decembra. (Izv.) „Novosti“ poročajo iz Bjelovara, da je bilo v tamkajšnjem okrožju končano štetje volilnih kroglic. Dobili so: Radičeva stranka 51.410, demokrati 8815, Zajedničarji 1277, ostale stranke pa mnogo pod tisoč glasov. Po tem rezultatu sta izvoljena demokrata Večeslav Wilder in Toma Radič, ki je živel poprej šest let v Ameriki, nakar se je l. 1914. vrnil v Avstrijo in se za časa svetovne vojne boril kot četaš pod vojvodo Tankovićem. Izvolitev seljaka Radiča je izzvala v Beogradu veliko zadoščenje.

Borba med Rimom in Reko

Rim, 1. decembra. V včerajšnji seji italijanskega parlamenta so nacionalisti stavili nujno vprašanje na vlado, ali res namerava podvzeti vojaške mere proti samostojni reški državi. Predsednik vlade Giolitti je na to vprašanje odgovoril, da ne smatra koristno, razpravljati sedaj o tem vprašanju. — Parlament je vzel izjavo vlade z veliko večino na znanje.

Trst, 1. decembra. (Izvirno). „L' Era nuova“ poroča iz Opatije, da je izvršena koncentracija italijanskih oddelkov na meji med Italijo in reško državo. Na nekaterih krajih je prišlo že do konflikta med redno italijansko vojsko in d'Annunzijevo ardit. Danes so letali nad vsim teritorijem reške regence italijanski aeroplani, ki so razsipali proklamacije generala Caviglia, v kateri general zadnjič pozivlja reško posadko, da se pokori zahtevam rimske vlade in sprejme njene pogoje, ker sicer nastopi rimska vlada s skrajnimi sredstvi proti arditom, ki jih bo smatrala kot dezertarje in veleizdajalce. Pri Kastvu je bil spopad med italijanskimi karabinerji in ardit, ki se je razširil na vso obmejno črto. Razpoloženje italijanske vojske je baje odlično, pripravljena

je narediti konec neznošnim razmeram, ki jih je stvaril d'Annunzio s svojim odporom proti rapalskemu sporazumu.

Rim, 1. decembra. (Izvirno). Vojni minister Bonomi, ki bi moral danes odpotovati v Zenevo na kongres Zveze narodov, je odložil svoje potovanje zaradi kritičnega položaja v reškem vprašanju. Italijanska vlada pričakuje še vedno definitiven odgovor na svojo noto, predno prične z vojaškimi operacijami.

Reka, 1. decembra. (Izvirno). Kot odgovor na proklamacije generala Caviglia je izšla tukaj izjava, ki sta jo podpisala d'Annunzio in reški župan Gigante, v kateri izjavljata, da je vsaka zveza med svobodno državo Reko in ponorelimi izdajalci italijanstva prekinjena, da je napočil čas odločilne borbe za svobodo Reke. d'Annunzio izjavlja, da ne zapusti živ Reke, da bo branil italijansko regenco do svojega zadnjega moža.

Trst, 1. decembra. d'Annunzijeva mornarica je ujela na poti od Pulja italijansko transportno ladjo „Narenta“, ki je vozila hrano za italijansko posadko na otoku Krku. Ladjo so odpeljali na Reko.

Kdaj se izvrši rapalski dogovor?

Rim, 1. decembra. (Izvir.). Predsednik vlade Giolitti je danes izjavil uredniku „Messaggera“, da hoče italijanska vlada po vsaki ceni uveljaviti rapalsko pogodbo na ta način, da bo anektirala priznana ozemlja a v istem času izročila Jugoslaviji kraje, ki ji pripadajo po pogodbi. Italijanska vlada bo poskrbela sama, da izroči ta teritorij Jugoslaviji in je v tem smislu že izdala definitivna povelja poveljniku vojske v Julijski Veneciji generalu Cavigliu. Vsak odpor bo znala italijanska vlada onemogočiti s skrajnimi sredstvi.

Rim, 1. dec. Jugoslovanski minist. predsednik Vesnić je izjavil zastopniku „Messaggera“, da je s podpisom regentovim smatrati rapalski dogovor za definitivno ratificiran in da ga ni treba več predlagati konstituenti v odobrenje. Pristavil je, da bi morebitno zavlačevanje v izvrševanju njegovih klavzul ogroževalo njegovo veljavo, ter da bi se beograjska vlada nahajala v resni zadregi, če ne bi 12. decembra t. l. mogla pred konstituento izjaviti, da se rapalski dogovor že izvršuje.

„Corriere della Sera“ pripominja k temu, da bo evakuacija okupiranih teritorijev zahtevala dalj časa. Prvi akt izvrševanja dogovora bo obstojal v imenovanju mešanih komisij, ki bodo imele nalogo razmejiti na licu mesta definitivne granice od Predila do morja in okoli Zadra, kakor tudi definitivno določiti obseg luke Baroš. Šele ko bodo ta komisije izvršile svojo nalogo, se bo pričelo izpraznjevati kraje, ki so od Italijanov okupirani, pa jim ne pripadejo.

Antanta in rapalska pogodba.

Zagreb, 1. decembra. „Jutarnji list“ javlja iz Beograda: Francoska in angleška vlada sta zahtevali rapalsko pogodbo na vpogled. Pogodbo morata podpisati tudi francoska in angleška vlada, da tako že enkrat zaključijo in završe londonški pakt, ki jih je vezal do sedaj.

Ministrska kriza na Madžarskem

Budimpešta, 1. decembra. (Izvir.) Tu je izbruhnila ministrska kriza, ker je parlament proti ugovoru finančnega ministra sklenil, da usta-

novitev akcijskih družb v bodoče ne potrebuje več odobritve državnega zbora. Kabinet je s finančnim ministrom solidaren.

Protidržavna zarota na Češkem.

Praga, 1. decembra. (Izvirno). „Venkov“ javlja: Češkoslovaška vlada je razkrila široko razpleteno organizacijo, ki je stremila za odcepitvijo Slovaške. Dva bivša učitelja sta bila aretirana. Našli so pri njih kompromitirajoče listine. Oba imenovana učitelja sta bila v zvezi z velič marčarsko organizacijo, kateri je načeloval bivši poslanec Bela Rudnay, bivši veliki župan v Komornu. Oblasti so že odredile njegovo aretacijo.

Veleizdajniški agenti v Zagrebu.

Zagreb, 1. decembra. Včeraj so v Zagrebu nekateri neznanji elementi nabili lepake, na katerih je podpisano „ustavni odbor iz tujine“. Lepaki so polni ljutih napadov na Srbe in začotavljajo, da pridejo „bratje iz tujine“ prav kmalu rešit Hrvatsko. Verjetno je, da so nabili liste Florthyjevi agenti.

Italija in naš narodni praznik.

Split, 1. decembra. Danes, na državni praznik je italijanska vojna ladja, ki je stacionirana v tukajšnjem pristanišču, izvesila jugoslovensko zastavo na častnem mestu. Opoldne je ladja oddala 21 strelav v proslavo.

Antantina intervencija na Grškem?

Pariz, 1. decembra. (Izvirno). Akoravno še niso znani sklepi zavezniške konference v Londonu, vendar se splošno smatra, da se je dosegel popoln sporazum glede razporeditve vojske vzhodnega dela glede grškega vprašanja. En del angleške sredozemske mornarice že križari v bližini Pireja, a danes je odpotovala iz Toulona v pravcu Pireja močna francoska eskadra z dreadnoughtima „Ernst Renau“ in „Lorraine“.

Dunaj, 1. decembra. (Izvirno). Nastavljenci 50 velikih trgovin so sklenili zaradi mezdnih zahtev stopiti v stavko. Pričakuje se tudi izbruh stavke dunajskih godbenikov.

Prigode gospoda Collina.

Roman.

(Prevod iz švedščine. F. J.)

I.

Avtomobil 12 M 1000.

Kako je zločincu drugi dan pri
scu?

To je popisano v več kot tisoč
knjigah. Če bi bili vprašali gospoda
Filipa Collina, bi bil mirno odgo-
voril: „Akuratno tako, kakor sicer.“

V letu 1906., ko pričinja naša
povest, je bil Filip Collin črnolas
gospod srednjega stasa, s preveja-
nimi črnimi očmi, črnimi brčicami
in prijetne zunanosti. Vrhutega je
bil zločinec. V švedskem kazenskem
zakoniku se nahaja namreč četrto
ali peto paragrafov, ki so silili
našega gospoda, da se je umaknil
vsakemu stiku z njihovimi zastop-
niki. Še neprijetnejši je postal njegov
položaj, ker se je tudi nekaj mest
danskega kazenskega zakonika gla-
silo kakor da so prirejena nalašč za
Collinova dejanja. Filip Collin je
bil torej zločinec, še poprej je bil
pravnik. Kako je došlo do tega?
Na to vprašanje bi bil on sam
jedva mogel odgovoriti. Preiskujmo
nekoliko njegovo prošlost.

Bil je sin poštenih, pa v kljub te-
mu razmeroma premožnih staršev,

rojen v občini Dunderyd leta 1875.
ter v tej občini vpisan v krstno
matriko in cepljen. Pričetkom naše
povesti pa uživa gospod Collin so-
meščansko zaupanje v povsem drug-
em delu sveta. Njegov oče je svo-
ječasno bil lastnik importne trgo-
vine v Le Havre v Franciji, njegova
mati je bila Francozinja in Filip je
bil rojen, ko so njegovi starši nekoč
obiskali očetovo švedsko domovino.
Filip ni bil prisiljen v zločin iz po-
trebe, niti iz prirojenega nagona,
saj je bil njegov papa tako dobro
situiran in njegova mama dražestna
dama, katere se je še pozneje često
in ganjen spominjal. Tudi ni doka-
zano, da bi francoska kri imela v
sebi več kriminalnih mikrobov nego
švedska ali katerakoli druga. Edina
krivda Filipovih staršev je bila, da
so umrli prerano. Filip, ki je bil
takrat krepek devetleten dečko, se
je moral podati na Švedsko, kjer so
ga odslej vzgajali pri očetovih so-
rodnikih. To je bil pravi križ zanj
in če je kdaj pozneje filozofiral o
svoji prošlosti, je vedno videl kali
svojim zločinom v tej mladostni
vzgoji.

Devet let prešlo v večnih praskah
med njim in njegovimi sorodniki.
Bili so skopi, kar ga je neznansko
dražilo, saj je vrljub svojim malo-
številnim letom dobro vedel, da pla-
čuje sam za svoje življenje. Bili so
malenkostni, ker jo povzročilo pri-

njem marsikatero na pol pridušeno
kletev in za njihovim hrbtom marsi-
katero grozečo kretnjo. Bili so pu-
ritanski, kar je vzbujalo mladeničev
odpor. Z osemnajstimi leti je postal
dijak visoke šole. Zapustil je dom
svojih otroških let in odšel na uni-
verzno s trdnim sklepom, da se hoče
odškodovati za mračna leta prve
mladosti. Ta svoj sklep je tudi vest-
no izpolnil. Šest let je občeval v
najživahnejših dijaških krogih, red-
kokdaj je bil pri predavanjih, bil je
pa na glasu, da študira najrazno-
vrstnejše reči, zlasti jezike. Nekega
dne je zapazil, da se njegova dedi-
ščina nagiblje h koncu. Kmalu na
to je presenetil svoje znanke, polo-
žil v naglo si sledečih reprizah svo-
je juridične izpite, dobil doktorski
diplom in izginil z univerze.

Pri njegovih prijateljih sem izve-
del nekaj časa pozneje, da je z o-
stankom svojega premoženja kupil
proslulo odvetniško pisarno v
Stockholmu. Zopet nekaj časa po-
zneje se je pa menda naveličal tega
mesta in otvoril svojo pisarno v
manjšem mestu bolj severno, ki se
imenuje Kristianshamm. Konkuren-
ca ni bila velika, firme so v tem
mestu poslovale še na predpotopen
način in v kratkem se je vsakdo, ki
je rabil pravičnega rasveta, potru-
dil v pisarno podjetnega velikomest-
nega odvetnika. V nekaj letih si je
mož napravil ime in izgledalo je,

da bo zaključil svoje dneve kot član
odvetniške zbornice, lastnik grškega
Izveličarjevega reda in morda celo
državni poslanec. Tu so se pa na en-
krat pojavile one temne sile, ki
odločajo o naši usodi. Collin, rojen
pod Mercurjevimi znamenjem, se je
pričel udeleževati igre na inozem-
skih borzah. To je bilo v 27. letu
življenja.

Ko je bil Filip 13 let star, je iz-
dal neki škotski profesor v Angliji
knjigo, v kateri je dokazoval, da
imajo prirodni zakoni svoj natančni
pendant v dušnih zakonih. Posebne
teze tega profesorja nas ne zanima-
jo, njegova glavna ideja pa ima ne-
kak zase. Če n. pr. sila y spravi te-
lo x v gibanje, se bo to gibanje na-
daljevalo, dokler ga ne ustavi od-
por z. Če je mlad mož, kakor Filip
Collin, napravil prvo pogreško v
obliki dvoumne transakcije, posojilo
iz blagajne ali ponarejeno menico,
potem bo, kakor se zdi, po prirod-
nem zakonu nadaljeval to svojo pot,
dokler ga ne zadrži druga moč, bo-
diši ekonomska, moralna ali pravna.
V Filipovem slučaju so moralne
sile bile žalibog neznatne, ekonom-
ske so ga pa še napeljevale k na-
daljevanju, dokler ga ni zadržala
pravna sila „k. z.“ (kazenski zako-
nik). Tri leta so zadostovala, da je
dosegel ta rezultat in da je uničil
mnogo obetajočo bodočnost. Kako
je prišlo do tega? Sam tega ni ve-

del, in vendar se je vse razvilo lo-
gično iz onega prvega kratkega
pisma, ki ga je pisal spomladi leta
1901. neki danski posredovalski
firmi z naročilom, naj kupi zanj 50
galiških petrolejskih akcij. To pi-
semce je prineslo majhen dobiček in
sledila mu je dolga vrsta sličnih pi-
sem na razne uslužne danske firme.
Dobiček in izguba sta si sledila v
brzem menjavanju, dokler se ni Fi-
lip nekoga jutra zbudil v zavesti, da
ni več čisto pošten državljan. Dva
majhna paragrafička kazenskega za-
konika sta mu jemala pravico, da bi
se še nadalje prišteval med po-
štenjake.

(Dalje prihodnjic.)

Narodno gledališče.

Drama:

Četrtek, 2. sept.: Sudermann: Bobrov
kožuh. Red E.Petek, 3. dec.: Shakespeare: Sen kresni
noči, v opernem gledališču ob dram-
skih cenah. Red C.Sobota, 4. dec.: Sudermann: Bobrov ko-
žuh. Red D.Nedelja, 5. dec.: Beaumarchais; Figure
se ženi. Izven.

Opera:

Četrtek, 2. dec.: Zaprta.

Petek, 3. dec.: Shakespeare: Sen kresni
noči, dramska predstava. Red C.Sobota, 4. dec.: Verdi: Rigoletto. Red
Nedelja, 5. dec.: Nicolai: Vesele ženi
windsorske. Izven.

Oprava za trgovino

(štelaže) 499 10-4

se takoj prodaja.

Henrik Kenda, Mestni trg 17.

Krompir

v množinah od 200 kg naprej, oddaja
družba „JADRAN“, Dunajska cesta 9
po ceni K 1.90 za kilogram. Istotam
se dobi tudi odbran krompir za krmo po
ceni 80 v za kilogram. 516 2

Naročajte spise o naši državi:

A. Melik: Zgodovina Srbov, Hrvatov
in Slovencev, I. del 15 K, II. del,
I. snop. 21 K, 2. snop. 21 K.

Dr. Saračin: Naš sadašnji ustavni po-
ložaj. Cena 16 K.

Dokumenti o jadranskem vprašanju.
Cena 10 K. 128 14

Po pošti priporočeno velja vsaka knjiga
K 1.80 več.

Naročila sprejema Tiskovna zadruga
v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Kdor si želi nabaviti pristnega in znanega

haložana

naj se blagovell posloviti tvrdko:

Prva haloška trgovina z vinom
Ante Korenjak in drug pri Sveti
Barbari v Halozah. 96-24

Konkurenčne cene!

F. BRUMAT
Ljubljana

426 52-7

Konkurenčne cene!

Manufaktura in tkanine

Mestni trg 25/l.

Za Miklavža

kupujte 456 8

za otroke:

Bob in Ted, mladinska povest s slikami, broš. 24 K, vez. 30 K,
po pošti 2 K več.

za odrasle:

Anatole France: Pingvinski otok, broš. 42 K, po pošti K 2.40 več.
Shakespeare-Zapuščeni: Sen kresne noči, broš. 23 K, vez. 28 K,
po pošti 2 K več;

Melik: Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev, I. in II. del,
skupaj 57 K, po pošti K 2.20 več.

Naročila na Tiskovno zadrugo v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Knjige so najcenejše darilo.

Penkala

ZLATNA NALIV PERA

iz predratnog materijala.

Prvorazredna izvedba, sigurnostni sustav.

PENKALA

automat. olovka, vasa zalijena.

Dobivaju se u svim papirnicama.

445 8-6

Tvornica: Edmund Moster i dr., d. d., Zagreb.

Ribje olje

pristno norveško
je sveže došlo in
se dobi na drobno
— in na debelo. —

Drogerija
„SANITAS“, Celje.

529 6-1

Mali elektro-avto

ideal tistega, ki vozi sam.

Zahtevajte brezplačno prospekt.
Hans Böhm, pisalni stroji, avtomobili.
Salzburg-Lehen, Österrreich. 519 8-2

Naročajte in čitajte

Zbirko političnih, gospodarskih in socialnih spisov,

ki jo izdaja Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

I. zvezek: Dr. A. Zalokar, Ljudsko zdravje, cena 6 K.

II. zvezek: Dr. B. Derš, Dojenček, njega negovanje in prehrana, cena 6 K.

III. zvezek: Dr. J. Demšar, Spolne bolezni, cena 10 K.

IV. zvezek: Dr. St. Saračin, Naš sadašnji ustavni položaj, cena 16 K.

V. zvezek: Dr. L. Pitamio, Pravo in revolucija, cena 8 K.

VI. zvezek: Dokumenti o jadranskem vprašanju, cena 18 K. 71 14

Po pošti priporočeno velja vsaka knjiga 1 K 60 v več.

Tvrdba Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih izgotovljenih oblek za
gospode, dečke in otroke.

V zalogi je vedno najfinije angleško blago za obleke, suknje l. t. d.

Konfekcija za dame.

Najnovejši krojil

608 5-4

Solidne cene!

Trgovina, gostilna, vinska
trgovina na debelo

v največjem trgu hrvaškega Zagorja, se dajo v najem!

Trgovina je v enonadstropni hiši že petdeset let in je v vsaj okolici znana
kot izredno solidna trgovina s specerijami, hitom, solenom in deškami. V trgovsko svrhu
služijo tri ogromna skladišča, dvorišče itd.

Za gostilno so namenjene prostorne sobe za točenje, 13 popolnoma urejenih
sob za tuje in goste, krasen senčnat vrt s popolno opremo in s ledenico, veliko dvorišče,
dva hleva, dva vrta za zelenjavo in velik sadovnjak.

Trgovina s vinom in šganjem ima štiri popolnoma urejene kleti s nad
1000 hektolitrov sodov in pripravo za kuhanje šganja.
Natančnejša pojasnila daje „Informator“, Zagreb, Ilica 51. 512 2-9

Avto-

mobili in kolesa
njih deli in oprema
pnevmatika 218 8-6
garaža in delavnica

J. GOREC Ljubljana

Gospodstva cesta 14
Vegova ulica šte. 8.